

PEDAGOGISKT MATERIAL

KOM, VI SPRINGER!

Handledning till boken
av Ulrika Hansson
och Maija Hurme

Materialet är skapat av Sydkustens landskapsförbund inom projektet Läsandeförbundet. Projektet finansieras av Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne.

Utgivare Sydkustens landskapsförbund
Utgivningsår 2025

Illustrationer och grafisk design: Maija Hurme

Texter: Johanna Berlin och Maja Ottelin

Tack till Schildts & Söderströms förlag!

**SCHILDTS &
SÖDERSTRÖMS**

Tack till Annette Jansson från Skolnätverket
HARU för bollandet av idéer.

Kom, vi läser!

Det pedagogiska materialet till bilderboken *Kom vi springer!* är en del av projektet Läsande eftis, som inspirerar eftisledare att använda böcker och berättelser för att stärka barns språkutveckling, fantasi, uttrycksförmåga och gemenskap. Med stöd i aktuell forskning och i nära samarbete med biblioteket lyfts lässtunden fram som ett redskap för närvaro, kontakt och koncentration – där berättelser och lek vävs samman och där goda bokval skapar meningsfulla stunder i vardagen.

Materialet bygger också på erfarenheter och önskemål från praktiken: behovet av att träna relationer, växelverkan, målstyrt arbete och att sätta ord på känslor.

Det här materialet erbjuder därför en kombination av läsning, samtal och dramaövningar kopplade till *Kom vi springer!* – med syftet att främja barns emotionella medvetenhet, empati och kreativitet, samtidigt som läsglädjen står i centrum.

Materialet lanseras hösten 2025 tillsammans med Svenska teaterns och Mieli rf:s workshop *Våga moka* som också utforskar känslor, misstag och motgångar på ett lekfullt och stärkande sätt.

Läs mera om Läsande eftis på projektets webbsida
www.eftis.fi/sv/aktuellt/lasande_eftis/

Kom, vi börjar!

Stå på linjen

Den här övningen fungerar som en uppvärmning och introduktion till bokens teman vänskap, att bli lämnad utanför, ensamhet och andra känslor.

Så här går det till:

Tejpa en linje på golvet, eller om ni är utomhus dra en linje i gruset eller rita med gatukrita. Läs upp olika påståenden och låt barnen ställa sig längs linjen beroende på vad de tycker:

Håller helt med → Ställ dig längst till höger

Mitt emellan → Ställ dig i mitten

Håller inte alls med → Ställ dig längst till vänster

Påståenden

Det är viktigt att alla får vara med.

Det är viktigt att alla får vara med, även om de ibland är jobbiga.

Jag leker hellre med många barn än med bara en kompis.

Jag leker hellre med min bästa vän än med många barn.

Jag har varit med om att någon blivit utanför på eftis.

Jag har någon gång själv lämnat någon utanför.

Det kan vara svårt att leka med någon man inte gillar.

Man kan hjälpa någon att känna sig mer välkommen.

Efter varje påstående kan du fråga några barn varför de står där de står och låta dem motivera sina svar.

Undersök pärmen

Innan ni läser kan ni undersöka pärmbilden och ta reda på så mycket ni kan med att titta på den.

Vilka är med på pärmen och vad får vi veta om dem? Ta också en titt på bakpärmen!

Vad tror vi den här boken handlar om?

Vad tror vi att kommer att hända i boken?

Hurdan stämning är det i pärmbilden?

Vad tror vi, kan det vara en rolig berättelse, en allvarlig, spännande, vardaglig?

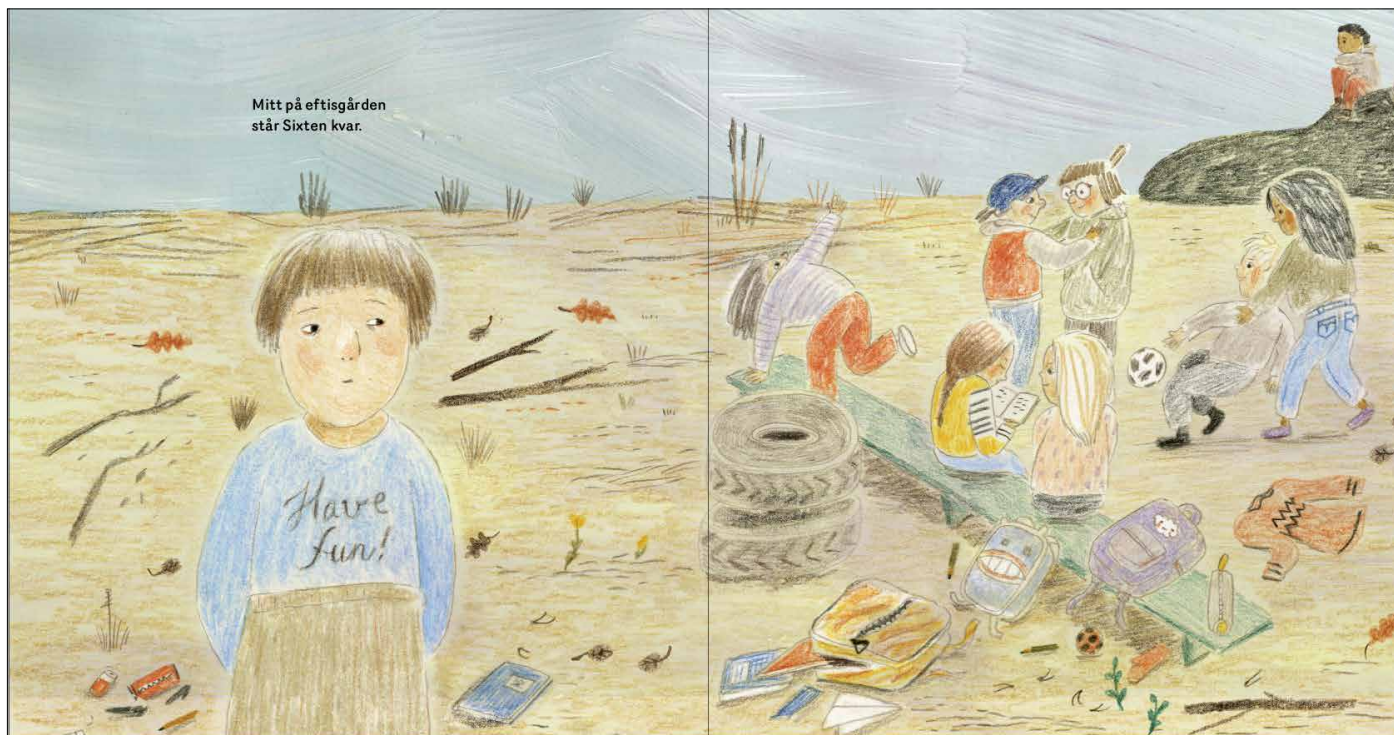
Hurdana känslor väcker pärmen?

Boken heter Kom, vi springer! Vad kan det betyda?

Vilka andra detaljer lägger vi märke till?

Samtal kring utvalda uppslag

Högläs och stanna upp för att fördjupa er i några av bokens uppslag med hjälp av samtalsfrågorna. Välj själv hur många frågor ni tar och se till att alla får delta i samtalet antingen med ett par eller i helgrupp.

Uppslag 2: Sixten ensam bland andra barn

Låt alla välja någon av figurerna på bilden.
Vad tror du hen tänker på? Låt alla fundera
tyst och sedan turvis berätta för de andra.

Om din figur fick veta att Sixten känner sig
ensam och utanför, vad skulle hen göra då?
Föreslå vad den figuren kunde göra eller
säga.

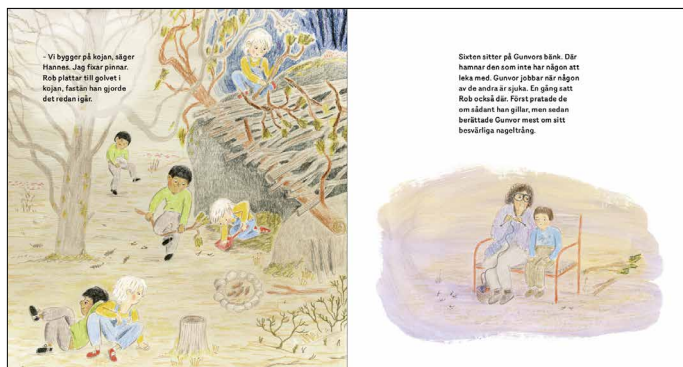
Hur vet man om någon är ensam?
Är det lätt eller svårt att märka?

Vad kommer att hända nu i berättelsen,
tror du?

Vad är det bästa som kan hända? Vad är
det värsta som kan hända? Hitta på olika
vändningar i berättelsen och läs sedan vidare.

Egna frågor/Anteckningar

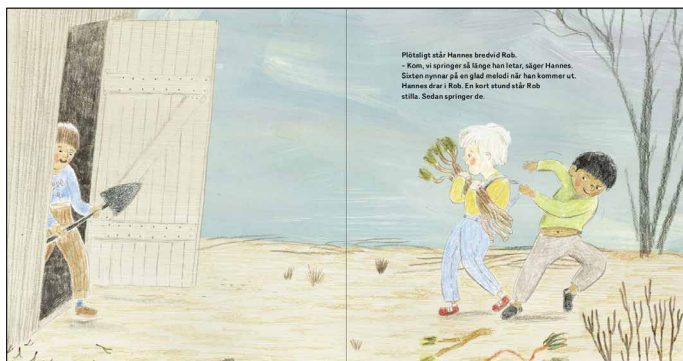
Kom, vi läser och diskuterar!

Uppslag 4: Kojan och Guncvors bänk

Hannes och Rob har mycket på gång vid kajan. Undersök bilden, vad sysslar de med? Hur tror du det känns att sitta på Guncvors bänk?

Finns det en plats som Guncvors bänk på ert eftis?

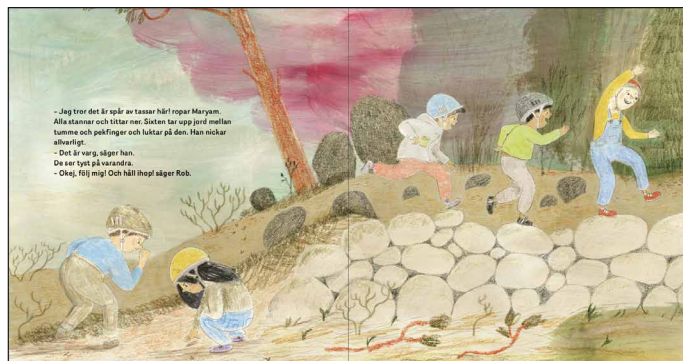
Uppslag 8-9: Sixten, Hannes och Rob

Välj en av figurerna på bilden. Berätta vad den figuren tänker på just då och hur den känner sig.
Vad skulle du vilja säga till din figur?
Föreslå vad karaktären ska säga nu?
Vad kommer att hända nu, tror du?
Vad är det bästa som kan hända? Vad är det värsta som kan hända? Hitta på olika vändningar till berättelsen och läs sedan vidare.

Uppslag 15: Kojan och eftisgården

Hur löstes situationen?
Vilka är nöjda nu? Vem är missnöjd?

Sista uppslaget: Vargjakten

Välj en av figurerna på bilden. Berätta vad den figuren tänker på just då.
Vad skulle du vilja säga till din figur?
Föreslå vad karaktären ska säga nu?
Vad är det som gör att alla nu leker tillsammans?
Vad kommer att hända sen, tror du?

Frågor efteråt

- Hur tror du det känns för någon som alltid blir lämnad utanför?
- Har du någonsin känt dig utanför? Hur kändes det?
- Vad kan vi göra för att se till att alla känner sig välkomna?
- Är det okej att lämna någon utanför för att hen är "jobbig"?

Dramalek med masker och pappersdockor

Kopiera upp maskerna och klistra på tjockare kartong. Klipp ut dem och tejpa fast en pinne vid ansiktet att hålla i eller fäst ett snöre att knyta ansiktsmasken med. Gör små titthål för ögonen. Du kan också rita egna masker med ansikten som visar olika känslor! En mall som kan användas för att rita egna masker finns på insidan av bakpärmen!

Känslopantomim

Dra ett kort ur en känslokortlek, utan att visa kortet för de andra. Visa känslan med hela kroppen men med mask för ansiktet och låt de andra gissa känslan.

Låt publiken föreslå vad karaktären har fått uppleva, olika orsaker till känslan.

Låt alla prova som vill. Upplevelsen att få reaktioner när ansiktet är dolt bakom masken kan vara spännande och överraskande.

För att underlätta kan publiken få se korten med alla alternativ. Då blir det lättare att gissa.

Dramatisera och spela upp små scener

Dramatisera situationer och dialoger ur boken med mask för ansiktet. Välj om ni vill improvisera fritt eller öva först.

Spela upp situationer där ni går in i roll. Ge karaktärerna repliker, men pausa också för att fundera på vad de har för tankar som de inte säger högt. Spela upp scener för varandra.

Gör motsvarande scener men med pappersdockor

Låt barnen rita en bakgrund och göra klippdockor med personerna i boken.

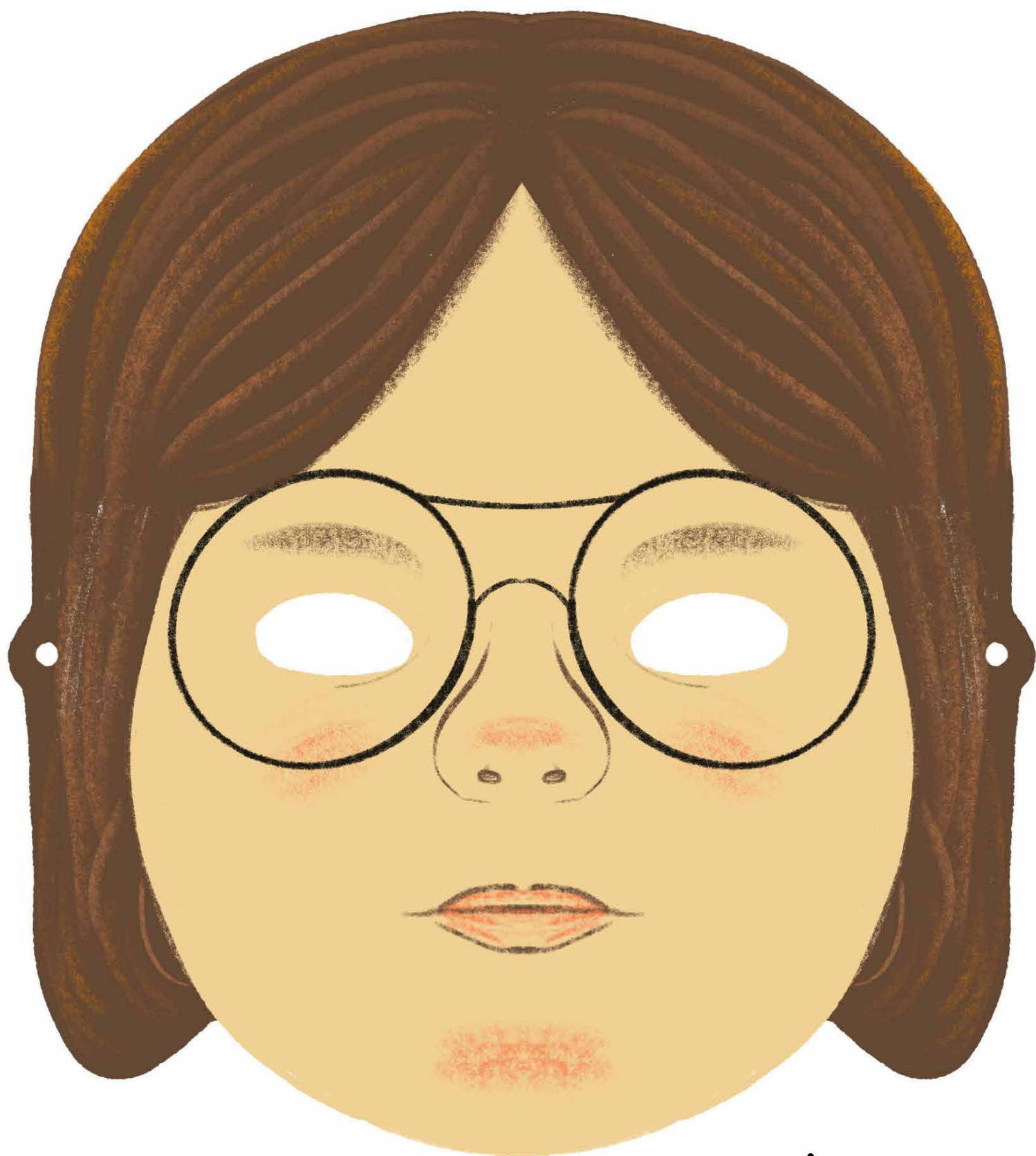
Skapa tilläggskaraktärer om det behövs.

Spela sedan situationerna så att alla mår bra. En del situationer behöver större förändringar än andra.

Spela upp situationerna för alla i kronologisk ordning.

Diskutera vilka justeringar som behövdes. Varför?

Kom, vi skapar tillsammans!

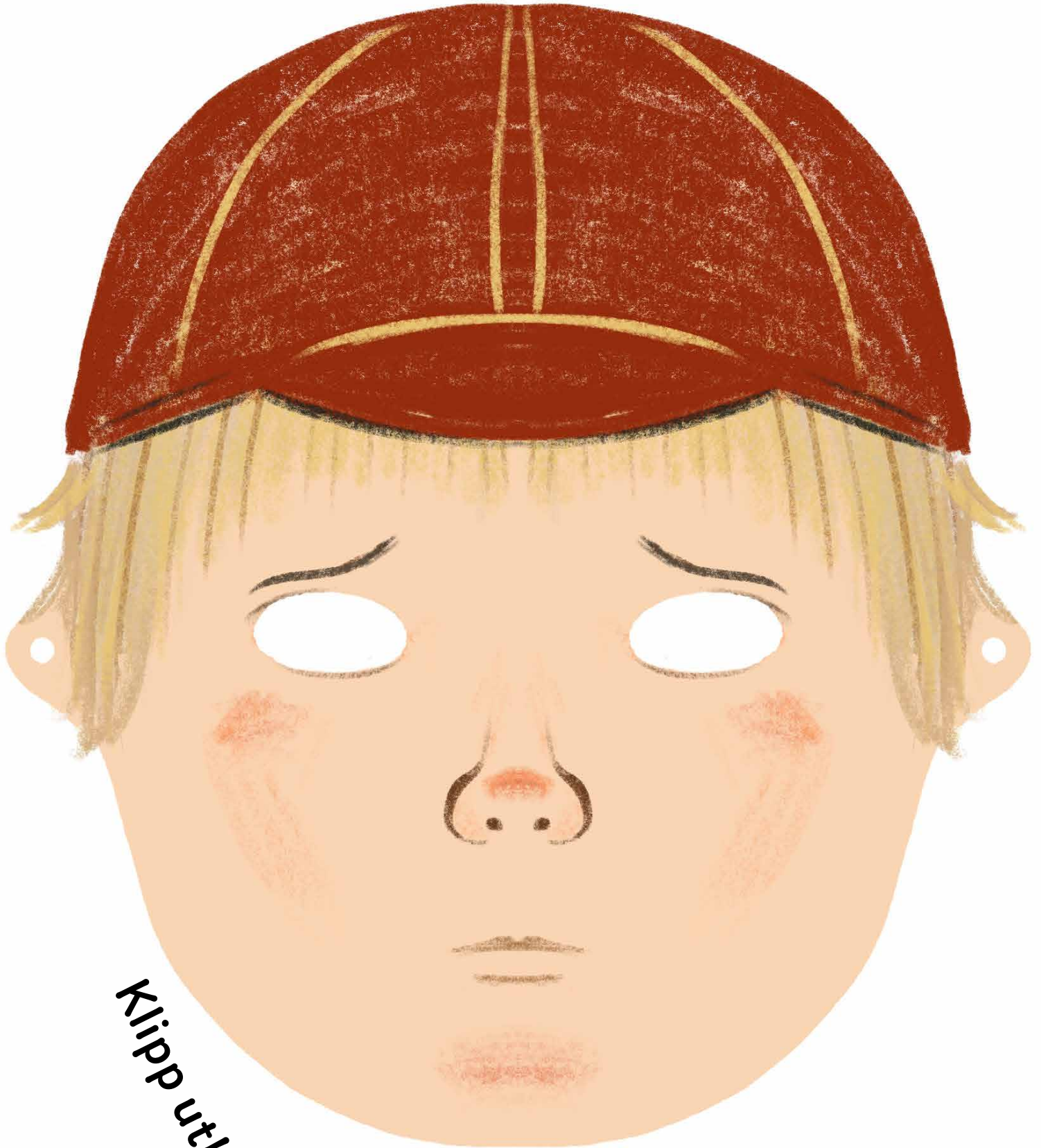
Klipp ut!

Kom, vi skapar tillsammans!

Klipp ut!

Kom, vi skapar tillsammans!

Kom, vi skapar tillsammans!

Klipp ut!

↓ SKRIV SERIENS NAMN HÄR!

↓ SKRIV DITT NAMN HÄR!

En serieberättelse där du bestämmer hur det går

Välj ett motiv ur boken som du ritar i den mittersta rutan. Rita sedan bild ett och tre för att visa vad som hände före och efter situationen. Du får själv bestämma, så det behöver inte gå lika som i boken! Här kan man ta hjälp av Mielis käslkortlek.

Vad säger karaktärerna? Hitta på och skriv repliker i pratbubblor.

Vad är det karaktärerna tänker? Hitta på och skriv tankar i tankebubblor.

Dra ett kort ur käslkortleken för varje karaktär eller för huvud-

personen. Låt personerna påverkas av känslan. Du kan välja ett kort för bild 1 och ett annat för bild 3 och berätta vad som får känslorna att förändras.

Prova att dra ett käslkort ur packen med lösningar och låt det kortet avgöra vad som händer i sista rutan.

Du kan låta serien handla om Sixten, Rob och Hannes var för sig eller tillsammans, eller lägga till andra karaktärer som du tycker behövs i din historia.

Kom, vi skapar!

Kom, vi skapar!

Drömmarnas eftis

Börja med att diskutera tillsammans om era drömmars eftis.

Hur ser drömmarnas eftis ut ute och inne?

Vilka aktiviteter finns där?

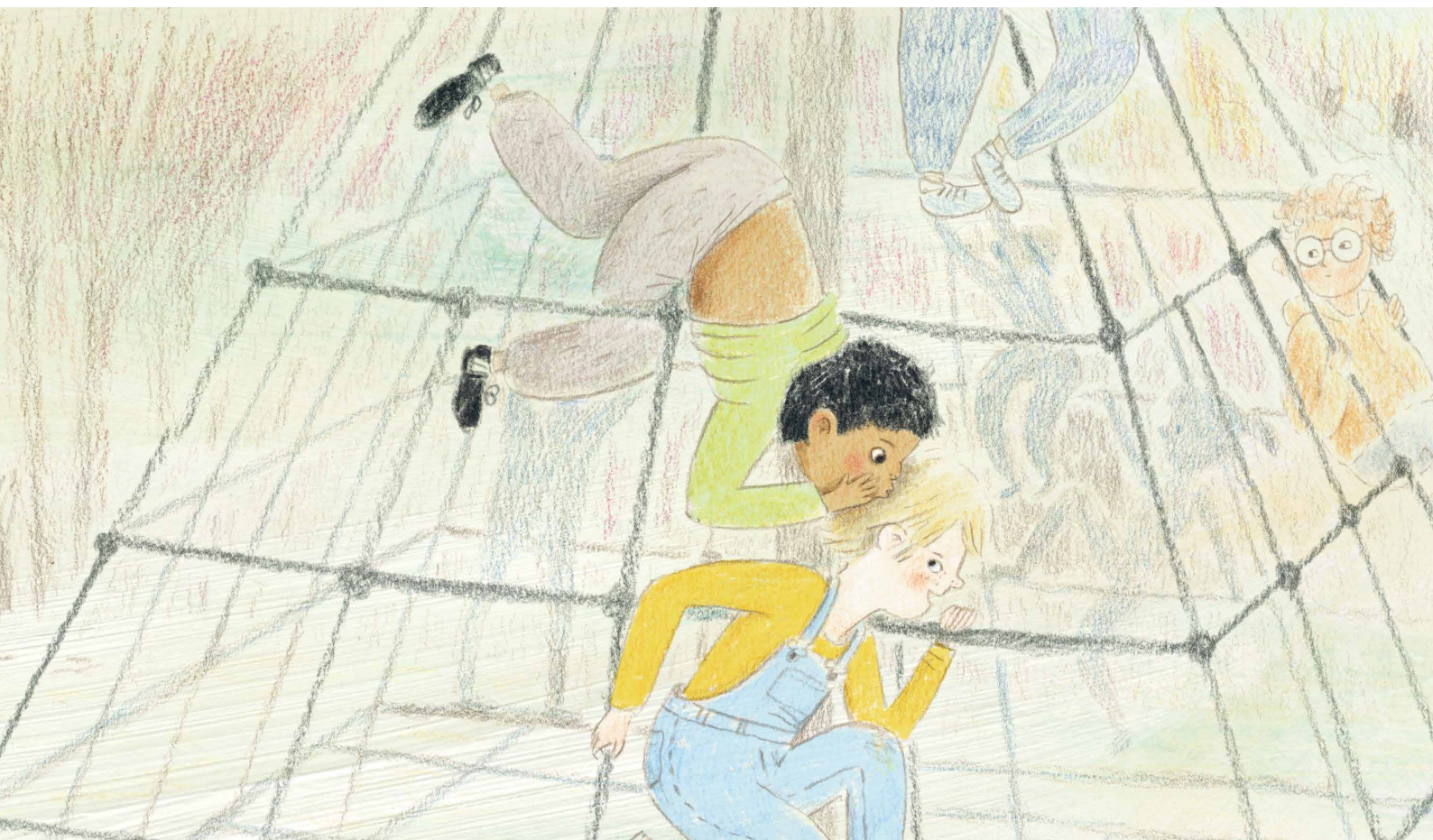
Hur mår barnen och de vuxna?

Vilka ljud och ljuder hör man? Tänk på svaga och kraftiga ljud, naturljud, prat, tystnad, sång eller musik, något annat?

Gör ett stort kollage tillsammans genom att rita, pyssla och måla. Några kan göra miljön med olika områden och detaljer medan andra kan göra eftisets barn och vuxna.

Vilken stämning ska det vara? Hur syns det på kollaget? Vilka ord vill vi höra på drömmarnas eftis? Använd orden i pratbubblor eller tankebubblor som hör ihop med figurerna. Påminn om vad ni diskuterade i början.

När kollaget är klart, spela in en **ljudmatta** tillsammans. Instruktioner finns på nästa sida!

Ljudmatta – steg för steg

Mål: Skapa en 1–2 minuters ljudmatta som låter som ert eftis och känns igen av alla i gruppen.

Tid: 35–40 minuter

1 Prata om ljud (5 min)

Sitt i ring.

Fråga: Vilka ljud hör vi varje dag på eftis?

Gör en ljudlista (skriv/rita).

Tips med känslkort: Välj ett kort som visar hur det känns när du hör ett visst ljud.

2 Hur låter vårt dröm-eftis? (5–10 min)

Fråga: Vilka ljud skulle vi önska höra varje dag?

Exempel: hej, vill du vara med, tack, förlåt, skratt, applåder, djurljud.

Skriv/rita en lista över dröm-ljud.

Tips med vänskapsfärdighetskort: Välj kort som visar hur vi vill ha det tillsammans och fundera: Vilket ljud passar till den här känslan eller färdigheten?

3 Välj ljud + bakgrund (5 min)

Barnen får rösta fram favoritljud från både vardagslistan och drömlistan.

Bestäm ett bakgrundsljud (t.ex. sorl, prassel eller mjukt brummande).

4 Spela in ljud (5 min)

Använd telefon eller surfplatta.

Barnen övar på sina ljud.

Vid en signal gör alla sina ljud och pedagogen spelar in.

5 Lyssna tillsammans (5 min)

Spela upp ljudmattan.

Fråga:

Känns det som vårt eftis?

Känns det som vårt dröm-eftis?

Vilka ljud vill vi ha mer av i vardagen?

Tips med känslkort: Låt barnen välja ett kort som visar hur de kände när de lyssnade.

Inspelningsregler

- Fråga alltid om lov innan man spelar in någon.
- Ingen inspelning i toaletter/omklädningsrum.
- Alla får vara med.

Extra idéer

Gör två ljudmattor: "Så här låter vårt eftis nu" + "Så här låter vårt dröm-eftis".

Lägg till en röst som säger: "Välkommen till vårt eftis".

Låt barnen rita bilder till ljudmattan och skapa en liten utställning.

Kom, vi skapar och samarbetar!

Den brutna kedjan

Den här leken återknyter till tidigare diskussioner och till teman i boken.

Så här går det till:

Alla barn ställer sig i en ring och håller varandras händer.

En person får gå ut en stund, och under tiden bryter gruppen en länk i kedjan (två personer släpper händerna).

Personen som var utanför får komma tillbaka och ska nu försöka hitta den brutna länken och få ihop kedjan igen.

Diskutera efteråt:

Vad händer när länken är bruten?

Hur känns det att vara utanför ringen?

Hur kan vi se till att ingen blir "den brutna länken" i vår grupp på eftis?

Så använder du Mielis känslkort

Majoriteten av eftisarna i svenskfinland har fått Mieli rf:s *Må bra tillsammans; Handbok för främjande av lågstadielevs psykiska hälsa* och tillhörande känsl- och vänskapsfärdighetskort.

<https://Mieli.fi/sv/material-och-utbildningar/material/kort-for-kanslo-och-vanskaps-fardigheter/>

Åtta sätt att använda känsl- och vänskapsfärdighetskort

1 Berättelser

Hitta på en gemensam eller individuell berättelse utifrån ett eller flera kort, muntligt eller skriftligt.

2 Drama och stillbilder

Spela upp korta scener i små grupper eller gör "statyer" som visar en känsla eller situation.

3 Samtalsstartare

Använd korten för att inleda diskussioner: vad händer på bilden, vilka känslor finns, har du varit i en liknande situation?

4 Kategorisering

Sortera korten efter t.ex. känslor vi upplevt idag, känslor som ger/tar energi, vanliga leksituationer, lätta/svåra färdigheter.

5 Konfliktlösning

Välj ett konfliktkort, diskutera vad som hände, vilka känslor som uppstod, kortsiktiga/långsiktiga följder och hur man kan ta ansvar eller gottgöra. Vilka kort för vänskapsfärdigheter skulle kunna användas?

6 Dramaövningar

Gestalta känslor med kropp och mimik, låt andra gissa, eller kombinera två känslor i en improviserad scen.

7 Litteraturkoppling

Läs en berättelse och låt eleverna välja känslkort som passar karaktärerna, analysera varför känslorna uppstod.

8 Reflektion

Skriv eller berätta utifrån ett känslkort, t.ex. dagboksanteckning ur en karaktärs perspektiv, eller välj ett kort som visar hur man känner sig före/efter en övning.

Korten kan köpas eller laddas ner på Mieli rf:s webbplats.

Bonusuppgifter

Kasta tärning

Ta en låda med lika stora sidor och skriv en fråga på varje sida:

Vad handlar texten om?

Vem eller vilka har du lärt känna (karaktärer)?

Var utspelar sig händelserna?

När utspelar sig händelserna?

Vilka ljud hör du i berättelsen? (t.ex. brum, klonk, skriiiiik, skrap, voff, knirr-knarr)

Vilka färger eller former ser du i berättelsen?

Läs boken tillsammans och låt sedan barnen kasta tärning och diskutera frågorna.

Här och nu – att hitta ett inre lugn

- 5 Räkna upp fem (5) saker som du kan se.
- 4 Räkna upp fyra (4) saker som du kan höra.
- 3 Räkna upp tre (3) saker som du kan känna doften av.
- 2 Räkna upp två (2) saker som du kan känna.
- 1 Räkna upp en sak som du tycker om hos dig själv.

Orddetektiven

Vilka nya ord hittar du i berättelsen? Gör en lista.

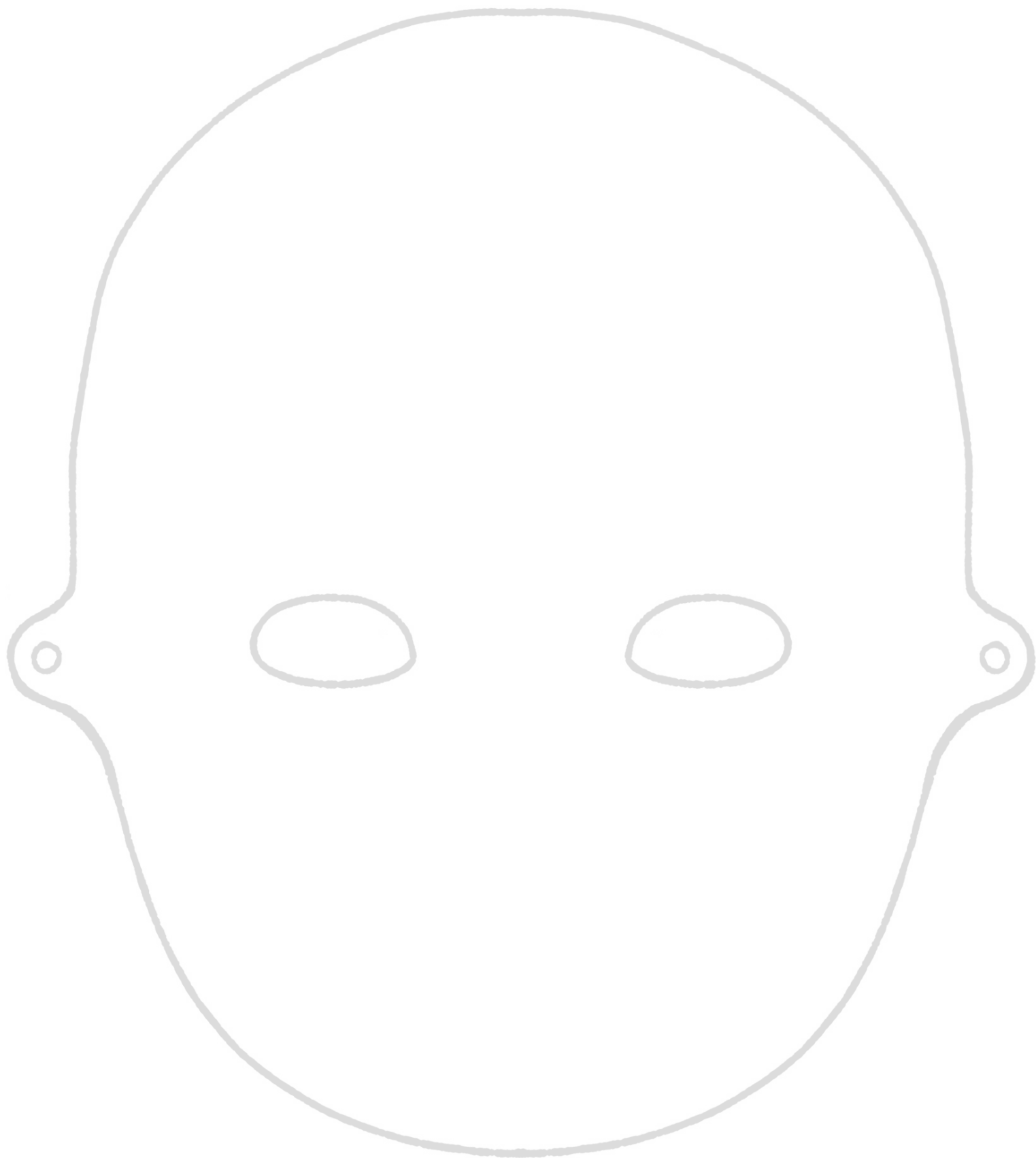
Vilket är det kortaste ordet?

Vilket är det längsta ordet?

Vilket är det konstigaste ordet?

Egna anteckningar

Gör en egen mask! Du kan antingen kopiera upp mallen åt alla barn eller klippa ut den och använda den som schablon. Bestäm dig för en känsla: arg, ledsen, fundersam, glad, överraskad eller något annat. Rita ögon, ögonbryn, mun och hår. Färglägg och klipp ut. Tips: Håret kan vara ett annat material, t.ex tyg eller tidningspapper som limmas på masken.

sydkusten
SYDKUSTENS LANDSKAPSFÖRBUND

SCHILDTS &
SÖDERSTRÖMS